

Rolnummers 2822, 2996 en 3017
Arrest nr. 88/2005 van 11 mei 2005

A R R E S T

In zake :

- de prejudiciële vraag over de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, gesteld door het Hof van Beroep te Bergen;
- de prejudiciële vragen betreffende de artikelen 46, § 1, en 47 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, gesteld door het Hof van Beroep te Antwerpen en door het Hof van Beroep te Bergen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit rechter P. Martens, waarnemend voorzitter, en voorzitter A. Arts, en de rechters R. Henneuse, M. Bossuyt, E. De Groot, L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman en J. Spreutels, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van rechter P. Martens,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vragen en rechtspleging

a. Bij arrest van 28 oktober 2003 in zake V. Stassin en de n.v. Statri in vereffening tegen M. Hrunanski en anderen, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 5 november 2003, heeft het Hof van Beroep te Bergen de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, doordat zij de fictie in het leven roept volgens welke de gebruiker in wiens bedrijf de uitzendkracht is tewerkgesteld niet diens werkgever is, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in die zin dat wanneer de uitzendkracht een arbeidsongeval overkomt, artikel 46 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 niet zou worden toegepast, wat tot gevolg heeft dat in die aangelegenheid een discriminatie wordt ingevoerd tussen, enerzijds, de werkgever die als dusdanig beschouwd wordt in de wet betreffende de arbeidsovereenkomsten en, anderzijds, de gebruiker bij wie de uitzendkracht tegen beloning is tewerkgesteld onder diens gezag, waardoor een arbeidsovereenkomst ontstaat in de zin van de artikelen 2, 3, 4 en 5 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, zelfs indien de uitzendkracht de uiteindelijke beloning ontvangt via het uitzendbedrijf ? ».

b. Bij arrest van 6 mei 2004 in zake de Belgische Staat en anderen tegen P. Debie en anderen, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 12 mei 2004, heeft het Hof van Beroep te Antwerpen de volgende prejudiciële vragen gesteld :

1. « Schendt artikel 46, § 1, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre, enerzijds, een gewone werknemer die het slachtoffer is van een arbeidsongeval, zijn werkgever, diens lasthebbers en aangestelden slechts kan aanspreken inzake ‘ burgerlijke aansprakelijkheid ’ in de beperkte gevallen opgesomd in artikel 46, § 1, van de arbeidsongevallenwet en in zoverre een uitzendkracht daarentegen altijd een rechtsvordering inzake ‘ burgerlijke aansprakelijkheid ’ kan instellen tegen de persoon-gebruiker, diens lasthebbers en aangestelden ? »;

2. « Schendt artikel 47 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre de verzekeraar van een uitzendkracht uitkeringen gedaan naar aanleiding van een arbeidsongeval, deze overeenkomstig artikel 47 van de Arbeidsongevallenwet kan terugvorderen van de persoon-gebruiker, terwijl de werkgever in geen enkel geval door zijn arbeidsongevallenverzekeraar zal kunnen worden aangesproken tot terugbetaling van de vergoedingen uitgekeerd aan een gewoon werknemer in het kader van de arbeidsongevallenwet ? ».

c. Bij arrest van 9 juni 2004 in zake het openbaar ministerie en F. Baumans en de n.v. Axa Royale Belge tegen H. Grenson en anderen, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 11 juni 2004, heeft het Hof van Beroep te Bergen de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Geeft artikel 46, § 1, 4°, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 geen aanleiding tot discriminatie - en bijgevolg, schendt het niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet – tussen, enerzijds, de werkgever als zodanig in de zin van de wet van 3 juli 1978

betreffende de arbeidsovereenkomsten en, anderzijds, de gebruiker van een uitzendkracht, doordat het moet worden toegepast in het eerste geval en niet in het tweede, rekening houdend :

1) met de fictie die wordt gecreëerd door de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, volgens welke de gebruiker in wiens bedrijf de uitzendkracht arbeid verricht, niet diens werkgever is, aangezien hij ten opzichte van die laatste als een derde wordt beschouwd;

2) met de bewoordingen van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, volgens welke het gebruiken van een uitzendkracht, die onder het gezag van de gebruiker tegen loon arbeid verricht, een arbeidsovereenkomst doet ontstaan in de zin van de artikelen 2, 3, 4 en 5 van die wet, ook al wordt het loon via het uitzendbureau aan de uitzendkracht betaald ? ».

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 2822, 2996 en 3017 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

a) *In de zaak nr. 2822*

Memories zijn ingediend door :

- V. Stassin, wonende te 6001 Marcinelle, rue Delimborg 17/19, en de n.v. Statrì, met maatschappelijke zetel te 6001 Marcinelle, rue Delimborg 19;

- de n.v. Zurich, met maatschappelijke zetel te 1000 Brussel, Lloyd Georgelaan 7;

- de Ministerraad.

De n.v. Zurich en de Ministerraad hebben memories van antwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 20 oktober 2004 :

- zijn verschenen :

. Mr. L. Vanderveken, advocaat bij de balie te Brussel, *loco* Mr. N. Monforti, advocaat bij de balie te Charleroi, voor V. Stassin en de n.v. Statrì;

. Mr. G. Pijcke, advocaat bij de balie te Brussel, *loco* Mr. P. Gérard, advocaat bij het Hof van Cassatie, voor de n.v. Zurich;

. Mr. G. Demez, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers J. Spreutels en M. Bossuyt verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

b) *In de zaken nrs. 2996 en 3017*

Memories zijn ingediend door :

- de b.v.b.a. Subliem, met maatschappelijke zetel te 2260 Oevel, Nijverheidsstraat 56;
- P. Debie, wonende te 2490 Balen, Kievitsdreef 15;
- de Federale Verzekeringen, met maatschappelijke zetel te 1000 Brussel, Stoofstraat 12;
- de Ministerraad.

De b.v.b.a. Subliem en P. Debie hebben ieder een memorie van antwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 26 januari 2005 :

- zijn verschenen :
 - . Mr. F. Tulkens, advocaat bij de balie te Brussel, en Mr. N. Betsch, advocaat bij de balie te Brussel, *loco* Mr. J. Peeters, advocaat bij de balie te Turnhout, voor de b.v.b.a. Subliem;
 - . Mr. L. Vermeulen, advocaat bij de balie te Turnhout, voor P. Debie;
 - . Mr. J. Danneels, advocaat bij de balie te Gent, voor de Federale Verzekeringen;
 - . Mr. D. De Meyer, advocaat bij de balie te Leuven, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers L. Lavrysen en P. Martens verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- zijn de zaken in beraad genomen.

c) *In de drie zaken*

Bij beschikking van 9 februari 2005 heeft het Hof de debatten heropend en de dag van de terechtzitting bepaald op 1 maart 2005 na de partijen te hebben verzocht te antwoorden op de volgende vraag in een uiterlijk op 24 februari 2005 in te dienen en uit te wisselen aanvullende memorie :

« In welke mate kan de beoordeling van het (de) verschil(len) in behandeling dat (die) wordt (worden) beoogd in de eerste prejudiciële vraag gesteld in de zaak nr. 2996 het antwoord beïnvloeden op de prejudiciële vragen die zijn gesteld in de zaken nrs. 2822 en 3017 ? ».

V. Stassin, de n.v. Statrì, de n.v. Vivium, de b.v.b.a. Subliem en de Ministerraad hebben aanvullende memories ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 1 maart 2005 :

- zijn verschenen :

. Mr. L. Vanderveken, advocaat bij de balie te Brussel, *loco* Mr. N. Monforti, advocaat bij de balie te Charleroi, voor V. Stassin en de n.v. Statri, in de zaak nr. 2822;

. Mr. G. Pijcke, advocaat bij de balie te Brussel, *loco* Mr. P. Gérard, advocaat bij het Hof van Cassatie, voor de n.v. Vivium, in de zaak nr. 2822;

. Mr. F. Tulkens, advocaat bij de balie te Brussel, voor de b.v.b.a. Subliem, in de zaak nr. 2996;

. Mr. L. De Graeve *loco* Mr. L. Vermeulen, advocaten bij de balie te Turnhout, voor P. Debie, in de zaak nr. 2996;

. Mr. M. Cieters *loco* Mr. J. Danneels, advocaten bij de balie te Gent, voor de Federale Verzekeringen, in de zaak nr. 2996;

. Mr. L. Demez *loco* Mr. G. Demez, advocaten bij de balie te Brussel, in de zaak nr. 2822, en Mr D. De Meyer, advocaat bij de balie te Leuven, in de zaken nrs. 2996 en 3017, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers J. Spreutels en M. Bossuyt verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- zijn de zaken in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. De feiten en de rechtspleging in de bodemgeschillen

Zaak nr. 2822

Op 19 mei 1995 wordt C. Cloesen, uitzendkracht verbonden aan de b.v.b.a. OK Interim - een uitzendbureau - het slachtoffer van een dodelijk arbeidsongeval op de bouwplaats van de n.v. Statri, die op hem een beroep deed als uitzendkracht.

De rechthebbenden van C. Cloesen richten zich tot de wetsverzekeraar van het uitzendbureau om het herstel van het geleden nadeel te verkrijgen, zoals dat is geregeld in afdeling 1 van hoofdstuk II van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971.

Op 7 april 1997 wordt V. Stassin, gedelegeerd bestuurder van de n.v. Statri, door de Correctionele Rechtbank te Charleroi, waarbij de strafvordering is ingesteld naar aanleiding van dat ongeval, veroordeeld wegens inbreuken op de reglementering betreffende de veiligheid van de werknemers.

Bij vonnis van 15 maart 2001 veroordeelt de Rechtbank van eerste aanleg te Charleroi V. Stassin en de n.v. Statri tot herstel van de morele schade geleden door de moeder, de vader, de drie broers en de zus van C. Cloesen, die hen als burgerlijk aansprakelijken hebben gedagvaard. De door V. Stassin en de n.v. Statri gevorderde gedwongen tussenkomst tot vrijwaring van de n.v. Zurich wordt daarentegen niet gegrond verklaard.

V. Stassin en de n.v. Statri tekenen hoger beroep aan tegen dat vonnis. Voor het Hof van Beroep te Bergen voeren de geïntimeerde partijen aan dat de gebruiker van een uitzendkracht geen « werkgever » is in de zin van artikel 46, § 1, van de wet van 10 april 1971 en dat hij zich bijgevolg niet op die bepaling kan beroepen om zich te verzetten tegen een rechtsvordering inzake burgerlijke aansprakelijkheid die, op grond van de artikelen 1382 tot 1384 van het Burgerlijk Wetboek, is ingesteld door de rechthebbenden van het slachtoffer van een arbeidsongeval.

Het Hof van Beroep stelt zich vragen over de verantwoording voor twee verschillen in behandeling die uit die stelling voortvloeien : enerzijds, het verschil waarbij de werkgever in de zin van het voormelde artikel 46, § 1, wordt geplaatst tegenover de gebruiker van een uitzendkracht, die niet als diens werkgever wordt beschouwd; anderzijds, het verschil waarbij de uitzendkracht tegenover zijn collega's wordt gesteld die door een arbeidsovereenkomst zijn verbonden met de gebruiker van de uitzendkracht. Op verzoek van de appellanten en de n.v. Zurich, stelt het Hof van Beroep de hiervoor vermelde vraag aan het Arbitragehof.

Zaak nr. 2996

Op 3 augustus 1998 is J. Van Olmen, uitzendkracht, het slachtoffer van een arbeidsongeval toen hij een machine gebruikte van de b.v.b.a. Subliem, die hem tewerkstelde als uitzendkracht.

P. Debie, zaakvoerder van die vennootschap, wordt strafrechtelijk vervolgd wegens inbreuk op de regels in verband met het welzijn op het werk en het gebruik van materieel op het werk, alsmede wegens onvrijwillige slagen en verwondingen.

Na J. Van Olmen schadeloos te hebben gesteld, vorderen de Federale Verzekeringen - de wetsverzekeraar van het uitzendbureau waaraan het slachtoffer verbonden was - bovendien de strafrechtelijke veroordeling van P. Scheppers en C. Bogaerts - respectievelijk hoofd van het departement productie en uitzendkracht van de b.v.b.a. Subliem - wegens onvrijwillige slagen en verwondingen.

Op 29 januari 2003 spreekt de Correctionele Rechtbank te Turnhout de drie strafrechtelijk vervolgte personen vrij. Zij acht zich in die omstandigheden onbevoegd om kennis te nemen van de burgerlijke rechtsvorderingen die door J. Van Olmen en de Federale Verzekeringen zijn gericht tegen P. Debie, P. Scheppers, C. Bogaerts en de b.v.b.a. Subliem.

Het Hof van Beroep te Antwerpen, waarbij verscheidene hogere beroepen tegen dat vonnis zijn ingesteld, stelt, alvorens de zaak ten gronde te onderzoeken, de hiervoor weergegeven prejudiciële vragen.

Zaak nr. 3017

Op 24 november 1994 wordt F. Baumans, uitzendkracht, het slachtoffer van een arbeidsongeval op de bouwplaats waar, samen met talrijke andere bedrijven, de b.v.b.a. Lightning Protection werkzaam was, die F. Baumans tewerkstelde als uitzendkracht.

Het Hof van Beroep te Bergen, waarbij de strafvordering aanhangig is gemaakt, veroordeelt H. Grenson, lasthebber van die vennootschap, strafrechtelijk wegens onvrijwillige slagen en verwondingen en om reden van verscheidene inbreuken op de regels in verband met de gezondheid en de veiligheid van de werknemers.

Het Hof van Beroep, dat de uitspraak aanhoudt over de burgerlijke rechtsvorderingen van F. Baumans en de wetsverzekeraar van het uitzendbureau die gericht zijn tegen de b.v.b.a. Lightning Protection en H. Grenson, stelt, op verzoek van laatstgenoemde, de voormelde prejudiciële vraag.

III. In rechte

- A -

Zaak nr. 2822

A.1.1. V. Stassin en de n.v. Satri voeren aan dat de toetsing van het Hof betrekking moet hebben op artikel 46, § 1, van de wet van 10 april 1971.

A.1.2. In zijn memorie van antwoord oordeelt de Ministerraad dat, ongeacht de oorsprong van het in de prejudiciële vraag bedoelde verschil in behandeling, die vraag kennelijk onontvankelijk is. Indien dat verschil in behandeling wordt gezocht in de wet van 24 juli 1987, in die zin geïnterpreteerd dat zij, inzake arbeidsongevallen, niet voorziet in de gelijkschakeling van de gebruiker van een uitzendkracht met de werkgever, blijft het feit dat in de vraag niet wordt aangegeven welke bepalingen van die wet aan de oorsprong liggen van het verschil in behandeling en niet wordt gepreciseerd hoe die bepalingen de artikelen 10 en 11 van de Grondwet zouden kunnen schenden. Indien het verschil in behandeling daarentegen wordt gezocht in de wet van 10 april 1971, in die zin geïnterpreteerd dat ze de gebruiker van een uitzendkracht niet toestaat de toepassing van artikel 46 ervan te eisen, heeft de vraag geen betrekking op het optreden van de wetgever maar op de toepassing of de uitvoering van artikel 3 van die wet, dat aan de Koning de bevoegdheid verleent om de toepassing ervan uit te breiden tot andere categorieën van personen en om de persoon aan te wijzen die als werkgever wordt beschouwd.

A.2.1. De Ministerraad vergelijkt de verplichtingen van het uitzendbureau met die van de gebruiker van een uitzendkracht en herinnert aan de wijze waarop de hoven en rechtbanken de rechtsverhouding tussen laatstgenoemde en de uitzendkracht kwalificeren. Hij leidt daaruit af dat, inzake arbeidsongevallen, de situatie van die gebruiker niet voldoende vergelijkbaar is met die van de werkgever, in de zin van het voormelde artikel 46, § 1, die door een arbeidsovereenkomst verbonden is met de werknemer die hij zelf tewerkstelt (« werkgever *sensu stricto* »).

A.2.2. De n.v. Zurich is, harerzijds, van mening dat de respectieve situaties van de « werkgever *sensu stricto* » en van de gebruiker van een uitzendkracht vergelijkbaar zijn. Beiden worden beschouwd als aanstellers die over een werknemer een daadwerkelijk gezag uitoefenen, dit wil zeggen dat ze de bevoegdheid hebben om leiding te geven en toezicht uit te oefenen. Beiden zijn verantwoordelijk voor de toepassing van de wetgeving inzake arbeidsreglementering en arbeidsbescherming, die van toepassing zijn op de werkplaats. Beiden financieren het verplichte verzekeringsstelsel dat de risico's van een arbeidsongeval dekt : de « werkgever *sensu stricto* » doordat hij rechtstreeks verzekeringspremies betaalt aan een wetsverzekeraar; de gebruiker doordat hij die premies via een uitzendbureau aan de wetsverzekeraar van laatstgenoemde betaalt. De vergoeding door die verzekeraar van de schade die is berokkend aan de uitzendkracht of aan zijn rechthebbenden is identiek met diegene van de werknemer die onder het daadwerkelijk gezag staat van een « werkgever *sensu stricto* ».

A.3. V. Stassin en de n.v. Satri voeren aan dat de gebruiker van een uitzendkracht de dekking van het risico van een arbeidsongeval draagt wanneer de premie wordt berekend die hij aan het uitzendbureau moet storten voor de terbeschikkingstelling van die uitzendkracht. Zij leiden daaruit af dat de aan het woord « werkgever » in artikel 46 van de wet van 10 april 1971 gegeven interpretatie een onevenredig verschil in behandeling in het leven zou roepen ten aanzien van de doelstelling die wordt nagestreefd met het verzekeringsstelsel dat bij de genoemde wet is ingevoerd.

De appellanten voor de verwijzende rechter, die het feit aanvoeren dat de wet van 24 juli 1987 niet de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 heeft gewijzigd, stellen een verzoenende interpretatie van artikel 46 voor, die erin bestaat de gebruiker van een uitzendkracht te beschouwen als een « werkgever » in de zin van die bepaling.

A.4.1. De Ministerraad is van mening dat het verschil in behandeling verantwoord is ten aanzien van de doelstellingen die de wetgever nastreefde toen hij artikel 46 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 heeft aangenomen, en die reeds door het Arbitragehof in herinnering zijn gebracht (arresten nrs. 31/2001 en 115/2002) : de sociale vrede binnen het bedrijf handhaven en vermijden dat voor de werkgever de financiële last verzwaart die voortvloeit uit de verplichting de kosten van de verzekeringspremies inzake arbeidsongevallen te dragen.

Hij voegt daaraan toe dat de eerste van die beide doelstellingen niet zou zijn miskend door een rechtsvordering inzake burgerlijke aansprakelijkheid van een uitzendkracht die het slachtoffer is van een arbeidsongeval, die wordt ingesteld tegen de gebruiker van die uitzendkracht, rekening houdend met het kleine aantal uitzendkrachten in een bedrijf, en dat de mogelijkheid van een dergelijke vordering de gebruiker zal aanzetten tot een grotere waakzaamheid waardoor een grotere bescherming wordt geboden aan de uitzendkracht die, niet gewend in het bedrijf van de gebruiker te werken, daarvan minder de gevaren kent.

De Ministerraad, die zich baseert, enerzijds, op de rechtspraak van de hoven en rechtbanken die de gebruiker van een uitzendkracht de hoedanigheid van werkgever van laatstgenoemde en van aangestelde of van lasthebber van het uitzendbureau ontzegt, en, anderzijds, op de rechtsleer waarbij aan die gebruiker het voordeel van artikel 46 wordt geweigerd in geval van een burgerlijke aansprakelijkheidsvordering die tegen hem wordt ingesteld door die uitzendkracht die het slachtoffer is van een arbeidsongeval, verzet zich tegen elke interpretatie van die bepaling waardoor die gebruiker zou kunnen worden gekwalificeerd als « werkgever » in de zin van dat artikel. Die interpretatie zou voorbijgaan aan de filosofie van de wetgever, die bewust een « co-responsabilisering » van het uitzendbureau en van de gebruiker heeft ingevoerd.

A.4.2. De n.v. Zurich stelt vast dat noch in de parlementaire voorbereiding van de wet van 10 april 1971, noch in die van de wet van 24 juli 1987 de doelstelling wordt gepreciseerd die met het verschil in behandeling wordt nagestreefd. Zij leidt daaruit af dat het genoemde verschil het gevolg lijkt te zijn van een combinatie van verschillende wetgevingen die op verschillende tijdstippen zijn aangenomen.

A.5.1. De n.v. Zurich voert bovendien aan dat de met artikel 46 van de wet van 10 april 1971 nagestreefde doelstellingen - die niet mogen worden verward met de doelstelling van het verschil in behandeling - het niet mogelijk maken het verschil in behandeling als evenredig te beschouwen. De n.v. Zurich voegt daaraan toe dat hetzelfde geldt voor de bekommernis om de uitzendkracht die niet gewend is om voor de gebruiker te werken beter te beschermen, vermits aan die doelstelling reeds tegemoet is gekomen in artikel 19 van de wet van 24 juli 1987 en zij eveneens bereikt zou kunnen worden indien de gebruiker van een uitzendkracht gelijk werd gesteld met een werkgever voor de toepassing van artikel 46, § 1, van de wet van 10 april 1971, rekening houdend met het 7° van die bepaling.

A.5.2. De n.v. Zurich merkt vervolgens op dat de uitbreiding van het voordeel van artikel 46 tot de gebruiker van een uitzendkracht in overeenstemming zou zijn met de wil van de wetgever om de in die bepaling ingestelde immuniteitsregeling uit te breiden tot categorieën van personen die, hoewel ze niet worden beschouwd als werkgever van de uitzendkracht, zich in een situatie bevinden die vergelijkbaar is met die van laatstgenoemde.

Zij stelt vast dat het verschil in behandeling waarvan de gebruiker van een uitzendkracht het slachtoffer is, doet denken aan het verschil waarvan de « lener » van arbeidskrachten het slachtoffer was vooraleer de wetgever de immuniteit van artikel 46 uitbreidde tot de « lasthebber » van de werkgever teneinde de burgerlijke aansprakelijkheidsvordering te neutraliseren die door de geleende arbeider tegen die « lener » was ingesteld.

Zij onderstreept ten slotte dat, sinds een koninklijk besluit van 13 juni 1999, zowel het plaatselijk werkgelegenheidsagentschap als de gebruiker van de aan dat agentschap verbonden arbeidskracht worden beschouwd als werkgevers in de zin van artikel 46 van de wet van 10 april 1971, dat uitdrukkelijk van toepassing is gemaakt op die personen.

A.6.1. Teneinde het objectieve en redelijke karakter van het criterium van onderscheid aan te tonen, beklemtoont de Ministerraad dat het begrip werkgever zoals gehanteerd in artikel 46 van de wet van 10 april 1971 strikt moet worden geïnterpreteerd, vermits het gaat om een afwijking van de gemeenrechtelijke regeling van de burgerlijke aansprakelijkheid. Hij merkt in dat verband verder op dat het specifieke karakter van de situatie van de gebruiker objectief identificeerbaar is en dat het criterium van onderscheid relevant is ten aanzien van het stelsel van schadeloosstelling dat door de wetgeving inzake arbeidsongevallen is ingevoerd. In verband hiermee stelt hij dat de gebruiker van een uitzendkracht met laatstgenoemde geen arbeidsovereenkomst sluit, hem niet tegen arbeidsongevallen verzekert, niet de rechtstreeks daarmee verbonden verzekeringspremies draagt, niet gehouden is aan de administratieve verplichtingen die eigen zijn aan de werkgever en dat hij een derde is ten aanzien van de arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid.

A.6.2. De Ministerraad merkt ten slotte op dat het verschil in behandeling niet onevenredig is omdat het bij de wet van 10 april 1971 ingevoerde stelsel van schadeloosstelling een geheel vormt, dat een interpretatie van het begrip « werkgever » die de gebruiker van de uitzendkracht omvat tot gevolg zou hebben dat volledig wordt

afgeweken van een restrictieve definitie van de in het voormelde artikel 46 vervatte begrippen werkgever, lasthebber en aangestelde, en dat de categorie van de gebruikers van werknemers die verbonden zijn aan een plaatselijk werkgelegenheidsagentschap niet voldoende vergelijkbaar is met die van de gebruikers van uitzendkrachten.

Zaak nr. 2996

A.7.1. Allereerst merkt de Ministerraad op dat het onderscheid tussen de werknemers en de uitzendkrachten, enerzijds, en tussen de werkgevers en de gebruikers van uitzendkrachten, anderzijds, niet wordt ingevoerd door de artikelen 46, § 1, en 47 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971. In die artikelen wordt immers op geen enkel ogenblik het voormelde onderscheid gemaakt. Integendeel zelfs, nu uitzendarbeid niet wordt vermeld in de restrictieve lijst met situaties opgenomen in artikel 46, § 1, kan daaruit *a contrario* worden afgeleid dat in principe de immuniteit ook van toepassing is op uitzendarbeid, ware het niet dat ten gevolge van de wetgeving op de uitzendarbeid tussen de gebruiker en de uitzendkracht nooit een arbeidsovereenkomst tot stand kan komen zodat de wet van 10 april 1971 niet van toepassing is.

Volgens de Ministerraad zou, voor zover er discriminatie zou bestaan, de discriminatie enkel haar oorsprong vinden in de wetgeving op de uitzendarbeid en niet in de artikelen 46, § 1, en 47 van de wet van 10 april 1971. De vraagstelling beoogt derhalve een antwoord op de vraag of er een schending van het gelijkheidsbeginsel bestaat door de toepassing van de wetgeving op de uitzendarbeid. De verwijzende rechter verzoekt het Hof evenwel niet om de wet van 24 juli 1987 « betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers » op mogelijke discriminaties te onderzoeken, noch specificeert hij welke precieze artikelen worden bedoeld. Vermits de wet van 24 juli 1987 derhalve niet het voorwerp is van de prejudiciële vragen, kan het Hof zich daarover niet uitspreken en missen de prejudiciële vragen elke grond.

A.7.2. Volgens P. Debie zit de discriminatie wel in artikel 46 van de arbeidsongevallenwet vermits daarin enkel immuniteit is gegeven tegenover de werknemer en niet tegenover aangestelden.

A.7.3. Ook de b.v.b.a. Subliem is de mening toegedaan dat de discriminatie terug te vinden is in de wet van 10 april 1971. Bij gebreke immers aan enige specifieke regeling in de wet van 24 juli 1987, zal de arbeidsongevallenwet onverkort gelden voor de relatie tussen de uitzendkracht en het uitzendbureau. Beiden zijn met elkaar verbonden door middel van een arbeidsovereenkomst ingevolge de uitzendarbeidswet. De arbeidsongevallenwet is niet van toepassing op de relatie tussen de gebruiker en de uitzendkracht, hoewel die relatie wordt gekenmerkt door één van de essentiële bestanddelen van een arbeidsovereenkomst, namelijk de uitoefening van het werkgeversgezag door de gebruiker. De gebruiker kan bijgevolg in de relatie met de uitzendkracht niet de civielrechtelijke immuniteit ex artikel 46, § 1, van de arbeidsongevallenwet genieten. Dit heeft als gevolg dat een ongeoorloofde discriminatie wordt gecreëerd tussen de gebruiker en het uitzendbureau, enerzijds, en de uitzendkracht en de vaste werknemer, anderzijds.

Daarenboven kan de uitzendarbeidswet niet als bron van discriminatie worden aangevoerd omdat die wet immers geen juridische kwalificatie geeft van de overeenkomst tussen de uitzendkracht en de gebruiker en van de overeenkomst tussen de gebruiker en het uitzendbureau.

A.8.1. Voor zover het Hof toch de prejudiciële vragen zou beantwoorden, voert de Ministerraad aan dat de categorieën van werknemers en van uitzendkrachten niet vergelijkbaar zijn. In de wetsgeschiedenis aangaande de uitzendarbeid werd aangetoond dat de wetgever zelf beide stelsels heeft willen onderscheiden en uitdrukkelijk verschillende regelingen heeft ingevoerd. Zowel naar hun toelaatbaarheid - uitzendovereenkomsten zijn bijvoorbeeld enkel toegestaan hetzij voor een tijdelijke vervanging, hetzij voor een tijdelijke vermeerdering van werk, hetzij voor uitzonderlijke werkzaamheden -, naar hun inhoud - bij arbeidsovereenkomsten valt het economisch risico bijvoorbeeld volledig op de schouders van de werkgever, terwijl bij uitzendovereenkomsten het economisch risico niet ligt bij de werkelijke werkgever, noch bij de feitelijke werkgever, maar bij de uitzendkracht - als naar de aansprakelijkheidsregeling, zijn de stelsels sterk verschillend.

De Ministerraad gaat vervolgens dieper in op de aansprakelijkheidsregeling in het kader van de uitzendarbeid. Het spreekt voor zich dat de aansprakelijkheidsregeling voor totaal verschillende categorieën op een andere manier kan en mag worden georganiseerd. Als er binnen die verschillende categorieën reeds gelijklopende bepalingen zouden bestaan, zijn die bepalingen ontstaan ter bescherming van de uitzendkracht en wordt niet de bescherming van de gebruiker beoogd. De wetgever heeft niet tot doel die laatste te beschermen,

tenminste niet in de relatie tussen de uitzendkracht en de gebruiker. De gebruiker is een derde en als dusdanig geniet hij niet de afwijking van het gemeen recht waarin de arbeidsongevallenregeling wel voorziet. Hij heeft op bepaalde vlakken minder rechten dan een werkgever, waaronder het ontbreken van de bescherming van het immuniteitsbeginsel, doch hier staat tegenover dat hij ook niet de gebruikelijke plichten van een werkgever heeft en hoe dan ook de bijzondere flexibiliteit op het vlak van de organisatie van de tewerkstelling kan genieten, alsook een verregaande vereenvoudiging van de sociale administratie. Vermits het beroep doen op uitzendbureaus een volledig vrije keuze is voor de gebruiker hoeft de wetgever hiervoor geen beschermingsmaatregelen te nemen.

A.8.2. Subsidiar merkt de Ministerraad op dat in zoverre het werknemersstelsel toch vergelijkbaar zou zijn met het stelsel van de uitzendkrachten, het eventueel bestaande verschil tussen de gebruiker en de werkgever redelijk verantwoord is. Immers, het Hof heeft reeds herhaaldelijk arresten gevelde waar wordt gesteld dat het immuniteitsbeginsel geen discriminatie inhoudt, nu de instandhouding van de sociale vrede en de bedrijfssolidariteit de grondslag vormt voor de immuniteit.

Het is onterecht dat bepaalde partijen menen dat gebruikers van uitzendkrachten op onredelijke wijze zijn benadeeld doordat zij in hun hoedanigheid van gebruiker geen immuniteit genieten. Allereerst beklemtoont de Ministerraad dat de gebruiker en alleen hij voor het systeem van uitzendarbeid kiest. Het staat hem vrij onmiddellijk aan de uitzendkracht, wiens tewerkstelling slechts uitzonderlijk is toegestaan, een arbeidsovereenkomst aan te bieden. Wanneer de gebruiker derhalve niet alleen de mogelijkheid heeft één van beide stelsels te kiezen, zonder dat hij op enige wijze wettelijk kan worden verplicht aan één van beide systemen voorrang te geven, doch hij daarenboven kan afwijken van de aansprakelijkheidsregeling, kan er van enige discriminatie geen sprake zijn. Bovendien kan de gebruiker zich tegen dergelijke risico's bijkomend verzekeren. Indien een gebruiker zich, vanwege het gekozen systeem en/of vanwege slechte contractuele afspraken, in een situatie bevindt die voor hem op dat ogenblik minder gunstig is dan een andere situatie, heeft hij dit enkel en alleen aan zichzelf te danken.

Daarenboven dient te worden herhaald dat de uitzendarbeid, volgens de Ministerraad, aan de gebruiker ook aanzienlijke voordelen oplevert, zoals verhoogde flexibiliteit en een aanzienlijke beperking van de personeelsadministratie alsook een snelle voorziening in de behoefte van het personeelsbestand.

Zo er, zo meent de Ministerraad, derhalve een verschil in behandeling bestaat tussen de werkgevers verbonden door een arbeidsovereenkomst en de werkgevers verbonden door een uitzendovereenkomst, is dat verschil gerechtvaardigd vermits er geen enkele redelijke verantwoording bestaat waarom op aansprakelijkheidsvlak de gebruikers een afwijking van het gemeen recht dienen te genieten.

A.9.1. Wat de eerste prejudiciële vraag betreft, doet de b.v.b.a. Subliem opmerken dat ongeacht het bestaan van een juridische gezagsverhouding er in beide categorieën een feitelijke gezagsverhouding aanwezig is tussen de persoon die het gezag uitoefent en de persoon die het werk uitvoert. Bovendien bestaat er een duidelijke evolutie in de arbeidsreglementering teneinde een juridische gelijkschakeling te bewerkstelligen onder meer op het vlak van het loon, arbeidsveiligheid, maatregelen inzake arbeidsgeneeskunde, enz. De verhouding tussen een gebruiker en een uitzendkracht is derhalve geenszins dermate afwijkend dat het instellen van een fundamenteel verschillende vergoedingsregeling verantwoord is.

A.9.2. Aangaande de tweede prejudiciële vraag merkt de b.v.b.a. Subliem op dat ingevolge artikel 47 van de arbeidsongevallenwet een uitzendkracht die het slachtoffer is geworden van een arbeidsongeval, vergoed wordt door zijn verzekeraar, en de verzekeraar ingevolge het subrogatierecht de uitgekeerde vergoedingen van de gebruiker mag terugvorderen. In een gewone « werkgever-werknemerrelatie » zal de werkgever nooit door de arbeidsongevallenverzekeraar kunnen worden aangesproken tot terugbetaling van de uitgekeerde vergoeding naar aanleiding van een arbeidsongeval waarvan een werknemer het slachtoffer was, behoudens een aantal strikt beperkte gevallen die *in casu* niet aan de orde zijn. Voor dat onderscheid in behandeling bestaat, volgens de b.v.b.a. Subliem, geen redelijke verantwoording.

A.10.1. P. Debie is de mening toegedaan dat de verhouding tussen een gebruiker en een uitzendkracht vergelijkbaar is met de verhouding tussen een werkgever en zijn werknemer. In beide gevallen bestaat er een feitelijke gezagsverhouding en is de persoon die het gezag uitoefent de « aansteller » van de persoon die het werk uitvoert, zijnde de « aangestelde ». De feitelijke gezagsverhouding heeft bovendien belangrijke juridische gevolgen, bijvoorbeeld zoals bepaald in de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, alsook in de artikelen 19 en 25 van de voormelde wet van 24 juli 1987.

A.10.2. Volgens P. Debie berust het verschil in behandeling weliswaar op een objectief criterium, zijnde het al dan niet bestaan van een juridische gezagsverhouding, maar voor dat verschil in behandeling bestaat geen wettig doel, laat staan een redelijk verband. De logica van het systeem van de arbeidsongevallenwet vereist dat de financiële last die het gevolg is van de verplichte arbeidsongevallenverzekering niet wordt verzwaard door een gemeenrechtelijke vergoedingsverplichting.

A.10.3. P. Debie wijst erop dat hij niet inziet hoe het handhaven van de sociale vrede en de bedrijfssolidariteit kunnen verantwoorden dat een verschillende aansprakelijkheidsregeling van kracht is. Volgens de Ministerraad komen immers de sociale vrede en de bedrijfssolidariteit niet in het gedrang omdat per definitie een uitzendkracht slechts uitzonderlijk en tijdelijk aanwezig is op de werkplaats. Dat hij tijdelijk aanwezig is, is juist. Dat hij uitzonderlijk aanwezig is, is, volgens P. Debie, onjuist, zowel op juridisch vlak als in de praktijk. Krachtens de wet volstaat immers een tijdelijke vermeerdering van werk als rechtvaardiging voor de tewerkstelling van uitzendkrachten. In de praktijk zijn per dag 65.854 uitzendkrachten aan het werk. Op een gans jaar werken 316.759 personen als uitzendkracht. P. Debie meent dat hier nog bezwaarlijk kan worden gesproken over een tijdelijke en uitzonderlijke tewerkstelling zoals de Ministerraad doet.

De bevoorrechte positie van die werknemers ten opzichte van reguliere werknemers is op geen enkele wijze te verantwoorden. Het doel van de arbeidsongevallenregeling, namelijk het verzekeren van de werknemer tegen professionele risico's alsook het handhaven van de sociale vrede en de bedrijfssolidariteit, vereist juist dat vaste werknemers en uitzendkrachten op gelijke wijze worden behandeld.

A.10.4. Op de opmerking als zou de gebruiker geen arbeidsongevallenverzekering moeten afsluiten maar enkel het uitzendbureau, reageert P. Debie door te stellen dat de financiële last van de verzekering uiteraard door het uitzendbureau aan de gebruiker wordt doorberekend, zodat die niet alleen de financiële lasten draagt van de verplichte arbeidsongevallenverzekering, maar daarnaast ook nog het risico blijft dragen wat de gemeenrechtelijke aansprakelijkheid ten opzichte van de uitzendkracht betreft.

A.11.1. Wat de eerste prejudiciële vraag betreft, merken de Federale Verzekeringen op dat het vast dienstverband en de uitzendarbeid twee aspecten van de economie zijn, met duidelijk te onderscheiden doelstellingen en middelen om die doelstellingen te bereiken; dit wettigt dan ook een verschillend wettelijk kader.

A.11.2. De tweede prejudiciële vraag vereist, volgens de Federale Verzekeringen, eveneens een negatief antwoord. Die vraag berust immers op een verkeerd uitgangspunt. De vraag gaat ervan uit dat het verhaalrecht van de arbeidsongevallenverzekeraar van het slachtoffer is gesitueerd in hetzelfde juridisch kader als het verhaalrecht van de arbeidsongevallenverzekeraar van de werkgever. Het gaat om twee verschillende situaties die totaal onvergelijkbaar zijn.

Het verhaal van de wetsverzekeraar van de uitzendkracht is een subrogatoire vordering. Hij oefent met andere woorden geen eigen recht uit, maar door de betaling van de vergoedingen waarin de arbeidsongevallenwet voorziet, treedt hij in de rechten van het slachtoffer. Met andere woorden, wat hier de vraag is, is in werkelijkheid of er een schending is van het gelijkheidsbeginsel ten aanzien van, enerzijds, het recht op schadevergoeding van het slachtoffer van een ongeval tegenover de gemeenrechtelijke aansprakelijke derde op basis van de artikelen 1382 en volgende van het Burgerlijk Wetboek en, anderzijds, het verhaalrecht van de eigen verzekeraar tegen de eigen verzekerde wegens uitsluiting, verval of zware fout.

Het verhaal van de eigen wetsverzekeraar van de werkgever tegen zijn verzekerde is een fictie. In de eerste plaats behoort de persoon of de firma die een tijdelijke uitzendkracht tewerkstelt, niet tot de personen die worden beoogd in artikel 1 van de wet betreffende de arbeidsovereenkomsten; het sluiten van een polis in het kader van die wet is dus uitgesloten. In de tweede plaats zou een verhaal van de arbeidsongevallenverzekeraar enkel haar rechtsbasis kunnen vinden in de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst.

A.12.1. De b.v.b.a. Subliem is de mening toegedaan dat de uitzendkracht en de vaste werknemer zich wel in vergelijkbare situaties bevinden en dat beide systemen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Dat blijkt onder meer uit het feit dat de wetgever een aantal waarborgen heeft gecreëerd ten voordele van de uitzendkrachten die gelijklopend zijn met die van de vaste werknemers, en dit zowel naar de inhoud als naar de vorm. Zo heeft de uitzendarbeidswet tot doel de uitzendkrachten een volwaardig en verantwoord statuut te geven in vergelijking met dat van de vaste werknemers van de gebruiker. Dat principe wordt in de eerste plaats vastgelegd in artikel 8, eerste lid, van de uitzendarbeidswet. Om die doelstelling te bereiken wordt de wet ook gekenmerkt door een veelheid van vormvoorwaarden en beschermingsbepalingen.

Daarnaast moet worden opgemerkt, volgens de b.v.b.a. Subliem, dat de feitelijke gezagsuitoefening gedeeltelijk berust bij de gebruiker. Hoewel hij niet met de uitzendkracht verbonden is door middel van een arbeidsovereenkomst, oefent hij een deel van het werkgeversgezag uit, namelijk dat deel dat nodig is om het vervullen van de opdracht tot een goed einde te brengen. Om dat doel te bereiken, heeft de gebruiker de bevoegdheid om instructies en bevelen te geven over de inhoud en de wijze waarop de opdracht bij de gebruiker moet worden uitgeoefend. Bovendien beschikt de gebruiker over een controlerecht en over de mogelijkheid om verdere prestaties van de uitzendkracht te weigeren.

De b.v.b.a. Subliem concludeert dat zowel de uitzendarbeidswet als de wet van 4 augustus 1996 « betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk » en haar uitvoeringsbepalingen een aantal belangrijke verplichtingen opleggen, die de gebruiker moet naleven in zijn hoedanigheid van feitelijke werkgever. In zoverre de gebruiker de hem door de uitzendarbeidswet, de welzijnswet en haar uitvoeringsbepalingen opgelegde werkgeversverplichtingen niet naleeft, kan hij hiervoor burgerrechtelijk en strafrechtelijk aansprakelijk worden gesteld. In die zin kan de gebruiker als een volwaardige, weliswaar « feitelijke » werkgever van de uitzendkracht worden beschouwd. Het feit dat de gebruiker de flexibiliteit van de uitzendkracht en de vastgestelde vereenvoudiging van zijn personeelsadministratie kan genieten, doet hieraan geen afbreuk. Die beperkte voordelen wegen immers niet op tegen de werkgeversverantwoordelijkheden die op de schouders van de gebruiker worden gelegd. De gebruiker en het uitzendbureau bevinden zich bijgevolg in een soortgelijke situatie en zijn dan ook vergelijkbare categorieën.

A.12.2. Volgens de b.v.b.a. Subliem berust het in artikel 46, § 1, en artikel 47 van de arbeidsongevallenwet doorgevoerde verschil in behandeling op een objectief criterium, maar is het niet redelijk verantwoord. Immers, het doel van die wet, zijnde de sociale vrede en de arbeidsverhoudingen binnen de bedrijven te handhaven door een toename uit te sluiten van het aantal processen inzake aansprakelijkheid, wordt niet bereikt in de relatie tussen de uitzendkracht en de gebruiker, enerzijds, en in de relatie tussen de uitzendkracht en de vaste werknemer, anderzijds. Meer arbeidsongevallen doen zich voor met uitzendkrachten dan met vaste werknemers. Dit valt wellicht te verklaren door het feit dat uitzendkrachten niet over de nodige expertise en ervaring beschikken om de aan hen toevertrouwde opdrachten uit te voeren. Het feit dat de arbeidsongevallenwet niet is aangepast aan de complexe driehoeksverhouding « uitzendkracht-uitzendbureau-gebruiker », heeft onvermijdelijk tot gevolg dat een juridische onzekerheid wordt gecreëerd tussen alle betrokken partijen wanneer de uitzendkracht het slachtoffer wordt van een arbeidsongeval.

Vervolgens is er geen redelijke verantwoording voorhanden voor de gevolgen die het in artikel 46, § 1, en artikel 47 ingevoerde onderscheid meebrengt. Zo vindt onder meer het in die artikelen doorgevoerde onderscheid geen verantwoording in de *ratio legis* van de arbeidsongevallenwet. Noch die wet, noch de parlementaire voorbereiding stellen *expressis verbis* dat het uitzendbureau en de gebruiker en evenmin dat de uitzendkracht en de vaste werknemer verschillend moeten worden behandeld, laat staan dat voor dat verschil een verantwoording wordt gegeven. In de parlementaire voorbereiding wordt wel als uitgangspunt genomen dat de arbeidsongevallenwet wil tegemoetkomen aan de wens van de sociale partners om het toepassingsgebied van de wetgeving inzake arbeidsongevallen te doen steunen op het begrip « ondergeschiktheid ». Bijgevolg is het in de geest van de arbeidsongevallenwet van geen belang of het gezag en de bijbehorende band van ondergeschiktheid worden uitgeoefend door de juridische, dan wel door de feitelijke werkgever. Bijgevolg is het in artikel 46, § 1, en artikel 47 van het arbeidsongevallenwet doorgevoerde verschil in behandeling historisch gegroeid en wellicht te verklaren door het feit dat uitzendarbeid een relatief recent verschijnsel is.

Zaak nr. 3017

A.13. De Ministerraad wijst erop dat de verwijzende rechter uitgaat van een verkeerde of onvolledige interpretatie van het begrip « onder het gezag » dat de gebruiker zou kunnen uitoefenen ten aanzien van een uitzendkracht. Allereerst toont de Ministerraad aan dat een overeenkomst niet wordt gesloten tussen de uitzendkracht en de gebruiker; zij kunnen aangaande de bepalingen in de overeenkomst niet met elkaar onderhandelen. Over die elementen wordt onderhandeld tussen de gebruiker en het uitzendbureau. Daarnaast dient de gebruiker geen arbeidsongevallenverzekering af te sluiten; het is aan het uitzendbureau om dit te doen.

Aanvullende memories neergelegd naar aanleiding van de door het Hof gestelde vraag

A.14. V. Stassin en de n.v. Satri gedragen zich naar de wijsheid van het Hof.

A.15. De n.v. Vivium - die in de rechten en verplichtingen is getreden van de n.v. Zurich - is van oordeel dat, door op de eerste prejudiciële vraag in de zaak nr. 2996 te antwoorden, het Hof niet kan verzaken aan een onderzoek van de in de zaak nr. 2822 gestelde vraag, omdat die een ander verschil in behandeling in het geding brengt. De n.v. Vivium is bovendien van mening dat, indien het Hof de eerste vraag in de zaak nr. 2996 ontkennend beantwoordt, de vraag gesteld in de zaak nr. 2822 niet noodzakelijkerwijze een ontkennend antwoord vergt. Bovendien merkt zij op dat een bevestigend antwoord op die vraag in de zaak nr. 2996 de vraag in de zaak nr. 2822 zonder belang zou maken.

De n.v. Vivium voegt daaraan toe dat de door het Hof gestelde vraag erop neerkomt dat wordt gepeild naar de oorsprong van de verschillen in behandeling die aan het Hof zijn voorgelegd. Zij merkt in dat verband op dat de gevolgen van de wet van 24 juli 1987 - die een regeling in het leven roept die afwijkt van het gemeen recht van de betrekkingen tussen werknemers en werkgevers - voortvloeien uit de bepalingen van die wet en, alleen in ondergeschikte orde, uit artikel 46 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971. De n.v. Vivium verwijst hieromtrent naar het koninklijk besluit van 13 juni 1999, dat preciseert dat de gebruiker van een werknemer die ter beschikking wordt gesteld door een plaatselijk werkgelegenheidsagentschap moet worden beschouwd als een werkgever in de zin van het voormelde artikel 46. Zij besluit dat door de invoeging van een identieke bepaling in de wet van 24 juli 1987 een einde zou kunnen worden gemaakt aan de verschillen in behandeling.

A.16. Volgens de Ministerraad kan de beoordeling van het verschil in behandeling bedoeld in de prejudiciële vraag in de zaak nr. 2996 niet het antwoord beïnvloeden op de prejudiciële vraag gesteld in de twee andere zaken, hetzij om reden van de verschillende bewoordingen van die vragen, hetzij omdat zij eveneens ontkennend dienen te worden beantwoord.

A.17. De b.v.b.a. Subliem betoogt dat de door het Hof gestelde vraag verbonden is met de kwestie van de situering van de wetbepalingen die de discriminatie in het leven roepen. Zij is hieromtrent van mening dat niet de definities van de werkgever vervat in artikel 1, 1°, van de voormelde wet van 10 april 1971, in artikel 1, § 1, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders en in artikel 3 van het koninklijk besluit van 28 november 1969 ter uitvoering van die wet van 27 juni 1969 discriminerend zijn, maar de bepalingen die de regels bevatten die beperkt zijn tot de werkgevers.

Zij voegt daaraan toe dat de discriminatie wordt veroorzaakt door een leemte in de voormelde wet van 10 april 1971, die de gebruiker uitsluit van de toepassingsfeer van artikel 46, § 1, ervan. De b.v.b.a. Subliem sluit echter niet uit dat de oorzaak van de discriminatie ook gedeeltelijk voortvloeit uit de voormelde wet van 24 juli 1987, in het bijzonder uit de artikelen 19 en 31 ervan, die de rechten en verplichtingen van de actoren van de uitzendrelatie regelen, en de ontstentenis in die wet van een immuniteitsregel die identiek is of althans soortgelijk met die van het voormelde artikel 46, § 1.

De b.v.b.a. Subliem voert ten slotte aan dat de wederzijdse invloed van de drie zaken erin bestaat dat het bestaan van de discriminatie wordt bevestigd ongeacht het ingenomen standpunt, dat het antwoord in een zaak geen enkel ongunstig gevolg kan hebben voor het antwoord in een andere zaak, waarbij de discriminatie kan worden vastgesteld zowel naar aanleiding van een analyse van de voormelde wet van 10 april 1971 als naar aanleiding van die van de uitzendarbeid, en dat de drie zaken het Hof ertoe machtigen de discriminatie vast te stellen die nadeel berokkent aan de betrokken rechtzoekenden.

- B -

Ten aanzien van de in het geding zijnde bepalingen

B.1.1. Artikel 46, § 1, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 bepaalde, ten tijde van de aan de verwijzende rechters voorgelegde feiten :

« Ongeacht de uit deze wet voortvloeiende rechten blijft de rechtsvordering inzake burgerlijke aansprakelijkheid mogelijk voor de getroffene of zijn rechthebbenden :

1° tegen de werkgever die het arbeidsongeval opzettelijk heeft veroorzaakt of die opzettelijk een ongeval heeft veroorzaakt dat een arbeidsongeval tot gevolg heeft;

2° tegen de werkgever wanneer het arbeidsongeval schade aan goederen van de werknemer heeft veroorzaakt;

3° tegen de lasthebber of aangestelde van de werkgever die het arbeidsongeval opzettelijk heeft veroorzaakt;

4° tegen de personen, andere dan de werkgever, zijn lasthebbers of aangestelden, die voor het ongeval aansprakelijk zijn;

5° tegen de werkgever, zijn lasthebbers of aangestelden, wanneer het ongeval zich voordoet op de weg naar en van het werk ».

B.1.2. In geval van een arbeidsongeval dat zich niet voordoet op de weg naar en van het werk, beschermt die bepaling de werkgever, zijn lasthebber en zijn aangestelde tegen elke rechtsvordering inzake burgerlijke aansprakelijkheid die wordt ingesteld door het slachtoffer van dat ongeval of door de in de artikelen 12 tot 17 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 beoogde rechthebbenden van de overleden werknemer.

B.1.3. Tegen de werkgever is een dergelijke rechtsvordering inzake burgerlijke aansprakelijkheid immers enkel toegestaan wanneer de werkgever het arbeidsongeval opzettelijk heeft veroorzaakt of opzettelijk een ongeval heeft veroorzaakt dat een arbeidsongeval tot gevolg heeft (artikel 46, § 1, 1°) of wanneer het arbeidsongeval schade aan goederen van de werknemer heeft veroorzaakt (artikel 46, § 1, 2°).

Naast die gevallen is de werkgever, volgens artikel 46, § 1, zoals het van kracht was op het ogenblik van de aan de verwijzende rechter voorgelegde feiten, gevrijwaard tegen een aansprakelijkheidsvordering inzake de vergoeding van de schade die niet gedekt is door de forfaitaire schadeloosstelling die verschuldigd is krachtens de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971.

B.1.4. Tegen de lasthebber of de aangestelde van de werkgever is een dergelijke rechtsvordering inzake burgerlijke aansprakelijkheid slechts mogelijk wanneer zij het arbeidsongeval opzettelijk hebben veroorzaakt (artikel 46, § 1, 3°).

In de andere gevallen zijn de lasthebber en de aangestelde van de werkgever, volgens artikel 46, § 1, zoals het van kracht was op het ogenblik van de aan de verwijzende rechter voorgelegde feiten, gevrijwaard tegen die aansprakelijkheidsvordering.

B.2.1. Artikel 47 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 bepaalde op het ogenblik van de feiten die aan de verwijzende rechter in de zaak nr. 2996 zijn voorgelegd :

« De verzekeraar en het Fonds voor arbeidsongevallen kunnen een rechtsvordering instellen tegen de voor het arbeidsongeval aansprakelijke tot beloop van de krachtens artikel 46, § 2, eerste lid, gedane uitkeringen, de ermee overeenstemmende kapitalen, alsmede de bedragen en kapitalen bedoeld bij de artikelen 42*bis*, 51*bis*, 51*ter* en 59*quinquies*.

Zij kunnen die burgerlijke vordering instellen op dezelfde wijze als het slachtoffer of zijn rechthebbenden en worden gesubrogeerd in de rechten die de getroffene of zijn rechthebbenden bij niet-vergoeding overeenkomstig, artikel 46, § 2, eerste lid, krachtens het gemene recht, hadden kunnen uitoefenen ».

B.2.2. Volgens die bepaling kan de werkgever van een werknemer enkel in de in B.1.3 vermelde gevallen ertoe worden gehouden aan de wetsverzekeraar de vergoedingen terug te betalen die zijn bedoeld in artikel 46, § 2, eerste lid, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 en die de laatstgenoemde aan die werknemer heeft uitbetaald als gevolg van een arbeidsongeval dat zich niet op de weg naar en van het werk heeft voorgedaan.

B.3.1. De artikelen 7 en 8, eerste lid, van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, zijn als volgt geformuleerd :

« Art. 7. Voor de toepassing van deze wet, wordt verstaan onder :

1° uitzendbureau : de onderneming waarvan de activiteit erin bestaat uitzendkrachten in dienst te nemen om hen ter beschikking van gebruikers te stellen met het oog op de uitvoering van een bij of krachtens hoofdstuk I van deze wet toegelaten tijdelijke arbeid;

2° arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid : de overeenkomst waarbij een uitzendkracht zich tegenover een uitzendbureau verbindt om, tegen loon, een bij of krachtens hoofdstuk I van deze wet toegelaten tijdelijke arbeid bij een gebruiker te verrichten;

3° uitzendkracht : de werknemer die zich door een arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid verbindt om ter beschikking van één of meer gebruikers te worden gesteld.

Art. 8. Geen bewijs wordt toegelaten tegen het vermoeden dat de overeenkomst bedoeld onder artikel 7, 2°, een arbeidsovereenkomst is.

[...] ».

B.3.2. Uit die bepalingen volgt dat het uitzendbureau de werkgever van de uitzendkracht is. Laatstgenoemde blijft onder het gezag van dat bedrijf, ondanks het feit dat de gebruiker hem richtlijnen kan geven (*Parl. St.*, Kamer, 1974-1975, nr. 627/1, p. 6, en *Parl. St.*, Kamer, 1986-1987, nr. 762/1, p. 5).

B.4. Uit de combinatie van de bepalingen die zijn vermeld in B.1.1 en B.3.1, volgt dat, wanneer zich een arbeidsongeval voordoet waarvan een uitzendkracht het slachtoffer is, de gebruiker van de laatstgenoemde, de lasthebber en de aangestelde van die gebruiker als dusdanig niet de in B.1.2 tot B.1.4 beschreven immuniteit kunnen genieten.

B.5. Een van de tussenkommende partijen voor het Hof in de zaak nr. 2822 voert het discriminerende karakter aan van twee verschillen in behandeling die niet zijn vermeld in de prejudiciële vraag die in die zaak is gesteld en die twee categorieën van werknemers of hun rechthebbenden tegenover elkaar stellen.

Een tussenkommende partij voor het Hof vermag de inhoud van een prejudiciële vraag niet te wijzigen. Het Hof beperkt zijn toetsing tot de verschillen in behandeling die in de prejudiciële vragen zijn vermeld.

Over het verschil in behandeling dat aan de drie zaken gemeenschappelijk is

B.6. Het Hof wordt in de drie samengevoegde zaken verzocht zich uit te spreken over het verschil in behandeling tussen de werkgever van een werknemer die niet als uitzendkracht kan worden gekwalificeerd en de gebruiker van een uitzendkracht, in zoverre enkel de eerstgenoemde aanspraak kan maken op de hierboven beschreven immuniteit.

B.7.1. Volgens de Ministerraad is die gebruiker, op het vlak van arbeidsongevallen, niet voldoende vergelijkbaar met die werkgever.

B.7.2. De omstandigheid dat de rechten die de uitzendkracht kan opeisen ten aanzien van het uitzendbureau - dat zijn enige werkgever is - verschillend zijn van diegene die hij kan doen gelden ten aanzien van de gebruiker, is niet relevant om te oordelen of de categorieën van personen die aan het Hof worden voorgelegd, met elkaar vergelijkbaar zijn.

Hetzelfde geldt voor de omstandigheid dat de reglementering van de uitzendarbeid tal van regels bevat die verschillen van de regels die van toepassing zijn op de gewone arbeidsverhouding.

B.7.3. Het Hof merkt overigens op dat de beide categorieën van personen aan de werknemers die voor hun rekening prestaties verrichten, richtlijnen kunnen geven in verband met de uitvoering van dat werk, dat die werknemers en hun rechthebbenden aanspraak kunnen maken op forfaitaire vergoedingen bedoeld in de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, ongeacht of de arbeidsovereenkomst waardoor de werknemer op het ogenblik van het ongeval verbonden was, al dan niet het karakter van een arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid had, en dat, gedurende de periode waarin de uitzendkracht bij de gebruiker werkt, laatstgenoemde verantwoordelijk is voor de toepassing van de bepalingen van de wetgeving inzake de reglementering en de bescherming van de arbeid welke gelden op de werkplaats, in het bijzonder die welke betrekking heeft op de gezondheid en de veiligheid van de werknemers alsmede op de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen (artikel 19 van de wet van 24 juli 1987).

Die omstandigheden volstaan om te oordelen dat de situatie van de gebruiker van een uitzendkracht, inzake arbeidsongevallen, vergelijkbaar is met die van de werkgever van een werknemer die niet als uitzendkracht kan worden gekwalificeerd.

B.8.1. Het systeem van de vaste vergoeding van schade die voortvloeit uit een arbeidsongeval, heeft tot doel het inkomen van de werknemer te beschermen tegen een mogelijk professioneel risico zelfs indien het ongeval gebeurt door de schuld van die werknemer of van een collega, alsook de sociale vrede en de arbeidsverhoudingen binnen de bedrijven te handhaven door een toename van het aantal processen inzake aansprakelijkheid uit te sluiten.

B.8.2. De financiering van dat systeem komt toe aan de werkgevers die, krachtens de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, verplicht zijn een verzekering inzake arbeidsongevallen af te sluiten en de kosten van de premies te dragen. De werknemer zal zich, in geval van ongeval, tot de wetsverzekeraar wenden.

Het is de bekommernis om de financiële last, die het gevolg is van die verzekering, niet te verzwaren door een eventuele gemeenrechtelijke vergoedingsverplichting, die de wetgever ertoe heeft gebracht de gevallen te beperken waarin de werkgever burgerlijk aansprakelijk kan worden gesteld.

B.9.1. De wet van 24 juli 1987 neemt de meeste bepalingen over van de wet van 28 juni 1976 houdende voorlopige regeling van de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers.

B.9.2. In het advies dat de afdeling wetgeving van de Raad van State heeft uitgebracht over het voorontwerp van wet dat de voormelde wet van 28 juni 1976 is geworden, werd in verband met de uitzendbureaus opgemerkt :

« Het ontwerp opteert voor hun institutionalisering. De uitzendbureaus worden officieel toelaatbaar geacht maar in ruil daarvoor worden ze in alle omstandigheden tot werkgever van de uitzendkrachten gemaakt. Het hoeft geen betoog dat een zodanige keuze een erg belangrijke innovatie betekent op het vlak zowel van de arbeidsovereenkomstenwetgeving als van de arbeidsbemiddeling in ruime zin.

[...]

Door het uitzendbureau als werkgever aan te duiden, wordt de figuur van de werkgever als het ware ontduddeld waarbij, afstand nemende van de economische realiteit, de relatie tussen werknemer en werkgever tot een zuiver juridische en voor een deel fictieve relatie wordt herleid. In de uitzendarbeid heeft men aldus drie figuren, de werknemer, de werkgever die het uitzendbureau is, en het ondernemingshoofd dat een ‘ gebruiker ’ wordt van de werknemer zonder dat tussen de gebruiker en de werknemer een rechtsband van arbeidsovereenkomst ontstaat » (*Parl. St., Kamer, 1974-1975, nr. 627/1, p. 13*).

B.9.3. De reglementering van de uitzendarbeid heeft tot doel de uitzendkrachten en de vaste werknemers van de ondernemingen te beschermen en tevens een doeltreffende controle op de uitzendbureaus te waarborgen (*ibid.*, p. 3). Het vermoeden waarbij aan de uitzendkracht het statuut van werknemer wordt toegekend, strekt ertoe hem te beschermen door hem een

volwaardige bescherming van de arbeidswetgeving te bieden (*Parl. St.*, Kamer, 1974-1975, nr. 627/11, p. 5).

De omstandigheid dat de wetgever, tijdens de parlementaire voorbereiding van de wet van 24 juli 1987, niet de situatie in aanmerking heeft genomen van de gebruiker die wordt geconfronteerd met een arbeidsongeval van een uitzendkracht die in zijn bedrijf is tewerkgesteld, ontnemt aan de doelstelling die met die bepalingen wordt nagestreefd, niet haar wettig karakter.

B.10. Aangezien het uitzendbureau de werkgever van de uitzendkracht is, staat het aan eerstgenoemde - en niet aan de gebruiker van die werknemer die niet diens werkgever is - de verzekering inzake arbeidsongevallen af te sluiten en de kosten van de desbetreffende premies te dragen. De bescherming die dat bureau geniet door de beperking van de gevallen waarin het burgerlijk aansprakelijk kan worden gesteld, vormt de tegenprestatie voor die verplichting tot verzekering.

B.11. Voor het Hof wordt aangevoerd dat de gebruiker van een uitzendkracht, via het bedrag dat hij aan het uitzendbureau stort met het oog op de terbeschikkingstelling van die werknemer, het systeem financiert van de verplichte verzekering die de risico's van arbeidsongevallen dekt. Hierdoor zou hij bijdragen tot het dekken van het risico dat verbonden is aan een mogelijk arbeidsongeval van de uitzendkracht, op dezelfde wijze als de werkgever bedoeld in artikel 46, § 1, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, en tot de door de wetgever nagestreefde doelstelling van sociale vrede.

Het zou bijgevolg discriminerend zijn aan de gebruiker niet dezelfde bescherming toe te kennen als die welke de werkgever geniet ten aanzien van de burgerlijke aansprakelijkheidsvorderingen die kunnen worden ingesteld door de slachtoffers van een arbeidsongeval of hun rechthebbenden.

B.12. De regels waarbij de gevallen worden beperkt die aanleiding kunnen geven tot aansprakelijkheidsvorderingen die voortvloeien uit een arbeidsongeval, wijken af van het gemeen aansprakelijkheidsrecht.

B.13. De omstandigheid dat het uitzendbureau de financiële last van de verzekeringspremies kan afwentelen op de prijs die wordt bepaald in de overeenkomst die het afsluit met de gebruiker van de uitzendkracht, wijzigt de verplichting tot verzekering inzake arbeidsongevallen voor het uitzendbureau, als werkgever van de uitzendkracht, niet.

B.14. Bovendien legt de wetgever geen enkele werkgever die in zijn bedrijf een tijdelijke arbeid wil laten uitvoeren, in de zin van artikel 1 van de wet van 24 juli 1987, de verplichting op om een beroep te doen op een uitzendkracht. Indien hij voor die oplossing kiest, doet hij dat uit vrije wil en met inachtneming van het feit dat die oplossing hem, wat andere aspecten betreft, voordeliger lijkt, ook al verleent zij hem niet de immuniteit waarin is voorzien in het voormelde artikel 46, § 1, en die hij zou genieten, indien hij met de werknemer die hij met die tijdelijke arbeid belast, een arbeidsovereenkomst zou sluiten.

B.15. De omstandigheid ten slotte dat een koninklijk besluit van 13 juni 1999 bepaalt dat vanaf 1 januari 2000 zowel de gebruiker van een werknemer die door een P.W.A.-arbeidsovereenkomst (plaatselijk werkgelegenheidsagentschap) is gebonden als het plaatselijk werkgelegenheidsagentschap moeten worden beschouwd als « werkgever » in de zin van artikel 46, § 1, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, is niet van die aard dat wordt aangetoond dat de in het geding zijnde bepalingen waarbij wordt uitgesloten dat de gebruiker van een uitzendkracht wordt beschouwd als een dergelijke « werkgever », een discriminerend karakter hebben.

B.16. De vragen, in zoverre zij betrekking hebben op het in B.6 bedoelde verschil in behandeling, dienen ontkennend te worden beantwoord.

Over het verschil in behandeling tussen de lasthebber van de werkgever en de lasthebber van de gebruiker

B.17. Wanneer een werknemer het slachtoffer is van een arbeidsongeval dat zich niet heeft voorgedaan op de weg naar en van het werk, is de lasthebber van zijn werkgever, zoals in B.1.4 in herinnering is gebracht, in beginsel gevrijwaard tegen elke rechtsvordering inzake burgerlijke aansprakelijkheid vanwege die werknemer.

Wanneer het slachtoffer van een dergelijk ongeval een uitzendkracht is, kan de lasthebber van de gebruiker, zoals in B.4 is gesteld, zich niet op een dergelijke immuniteit beroepen vermits zijn lastgever niet de werkgever van die werknemer is in de zin van artikel 46, § 1, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971.

B.18. Uit de formulering van de eerste prejudiciële vraag in de zaak nr. 2996, uit de feiten die aan de verwijzende rechter in die zaak zijn voorgelegd en uit de conclusies die voor die rechter zijn uitgewisseld, blijkt dat het Hof wordt verzocht zich uit te spreken over de grondwettigheid van dat verschil in behandeling tussen lasthebbers.

B.19. Noch de overwegingen die zijn geformuleerd in B.8.2 met betrekking tot de economische last die voortvloeit uit de verzekering inzake arbeidsongevallen, noch die welke zijn geformuleerd in B.14 inzake de vrijheid om een beroep te doen op uitzendarbeid, noch enig argument afgeleid uit de parlementaire voorbereiding bieden een redelijke verantwoording voor het verschil in behandeling tussen lasthebbers.

Dat verschil in behandeling is niet bestaanbaar met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

B.20. De eerste prejudiciële vraag in de zaak nr. 2996, in zoverre zij betrekking heeft op het verschil in behandeling vermeld in B.17, dient bevestigend te worden beantwoord.

Over het verschil in behandeling tussen de aangestelde van de werkgever en die van de gebruiker

B.21. Wanneer een werknemer het slachtoffer is van een arbeidsongeval dat zich niet heeft voorgedaan op de weg naar en van het werk, is de aangestelde van zijn werkgever, zoals in B.1.4 in herinnering is gebracht, in beginsel gevrijwaard tegen elke rechtsvordering inzake burgerlijke aansprakelijkheid vanwege die werknemer.

Wanneer het slachtoffer van een dergelijk ongeval een uitzendkracht is, kan de aangestelde van de gebruiker, zoals in B.4 is gesteld, zich niet op een dergelijke immuniteit

beroepen vermits zijn aansteller niet de werkgever van die werknemer is in de zin van artikel 46, § 1, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971.

B.22. Uit de formulering van de eerste prejudiciële vraag in de zaak nr. 2996, uit de feiten die aan de verwijzende rechter in die zaak zijn voorgelegd en uit de conclusies die voor die rechter zijn uitgewisseld, blijkt dat het Hof wordt verzocht zich uit te spreken over de grondwettigheid van dat verschil in behandeling tussen aangestelden.

B.23. De immuniteit die de aangestelde van de werkgever van het slachtoffer van een arbeidsongeval geniet, compenseert de gevolgen van de identieke immuniteit die de andere aangestelden van die werkgever genieten wanneer de eerstgenoemde zelf slachtoffer van een arbeidsongeval is.

B.24.1. De aangestelde van de gebruiker van een uitzendkracht kan, als dusdanig, de bij artikel 46, § 1, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 voorgeschreven immuniteit niet tegenwerpen aan de uitzendkracht die het slachtoffer is van een arbeidsongeval.

Wanneer daarentegen het slachtoffer van het arbeidsongeval een werknemer is die een arbeidsovereenkomst heeft met de gebruiker van een uitzendkracht en die de aangestelde is van die gebruiker, kan de uitzendkracht zich op die immuniteit beroepen.

B.24.2. Voor de aangestelde die met die gebruiker een arbeidsovereenkomst heeft, worden de nadelen die voortvloeien uit de immuniteit die de uitzendkracht geniet als aangestelde van die gebruiker, derhalve niet gecompenseerd door het voordeel van een identieke immuniteit wanneer die uitzendkracht het slachtoffer van een arbeidsongeval is.

B.24.3. Het voordeel dat die aangestelde kan halen uit artikel 18 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten heft de gevolgen van die onevenwichtigheid niet op.

B.25. Gelet op het feit dat de in B.8.2 en B.14 geformuleerde overwegingen geen redelijke verantwoording bieden voor het verschil in behandeling tussen de aangestelde van

de werkgever bedoeld in artikel 46, § 1, en de aangestelde van de gebruiker van een uitzendkracht, is dat verschil niet bestaanbaar met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

B.26. De eerste prejudiciële vraag in de zaak nr. 2996, in zoverre zij betrekking heeft op het verschil in behandeling vermeld in B.20, dient bevestigend te worden beantwoord.

Over het verschil in behandeling tussen de werkgever en de gebruiker met betrekking tot het beroep van de wetsverzekeraar

B.27. Zoals in B.2.2 is gesteld, kan de werkgever van een werknemer die geen uitzendkracht is, slechts in bepaalde gevallen ertoe worden gehouden aan de wetsverzekeraar de vergoedingen terug te betalen die de laatstgenoemde aan die werknemer heeft uitbetaald.

Artikel 47 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 heeft overigens tot gevolg dat de gebruiker van een uitzendkracht het risico loopt aan de wetsverzekeraar van het uitzendbureau de vergoedingen te moeten terugbetalen die de laatstgenoemde aan die uitzendkracht heeft uitbetaald.

B.28. In de tweede prejudiciële vraag in de zaak nr. 2996 wordt het Hof verzocht zich uit te spreken over dat verschil in behandeling tussen de werkgever en de gebruiker dat uit die wettelijke bepaling voortvloeit.

B.29. De Ministerraad en een van de tussenkommende partijen betwisten het vergelijkbare karakter van die twee categorieën van personen.

Beiden kunnen aan de werknemers, die voor hun rekening prestaties verrichten, richtlijnen geven betreffende de uitvoering van dat werk. Die werknemers kunnen, wanneer zich een arbeidsongeval voordoet, van de wetsverzekeraar van hun werkgever dezelfde forfaitaire vergoedingen vorderen, los van het feit of hun arbeidsovereenkomst al dan niet het karakter van uitzendarbeid had. Gedurende de periode waarin de uitzendkracht bij de gebruiker werkt, is de laatstgenoemde verantwoordelijk voor de toepassing van de bepalingen van de wetgeving inzake de reglementering en de bescherming van de arbeid die gelden op de

werkplaats, in het bijzonder die welke betrekking heeft op de gezondheid en de veiligheid van de werknemers alsmede op de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen (artikel 19 van de wet van 24 juli 1987).

Die omstandigheden volstaan om te oordelen dat de situatie van de gebruiker van een uitzendkracht, wat de mogelijkheid voor de wetsverzekeraar betreft om de terugbetaling van de voormelde vergoedingen te verkrijgen, vergelijkbaar is met de situatie van de werkgever van een werknemer die niet als uitzendkracht kan worden gekwalificeerd.

B.30.1. De rechtsvordering bedoeld in artikel 47 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 maakt het mogelijk, enerzijds, te vermijden dat degene die aansprakelijk is voor een arbeidsongeval ontsnapt aan de verplichtingen die uit zijn fout voortvloeien en, anderzijds, bij te dragen tot de verlichting van de economische last voor de werkgevers die het systeem van de vergoeding van arbeidsongevallen financieren.

B.30.2. Het verschil in behandeling tussen de gebruiker van een uitzendkracht en de voormelde werkgever, die worden geconfronteerd met een regresvordering van de wetsverzekeraar die het slachtoffer van een arbeidsongeval heeft vergoed, is het gevolg van het subrogatoir karakter dat de wetgever aan die vordering heeft verleend.

Die indeplaatsstelling houdt in dat de persoon die aansprakelijk is voor het arbeidsongeval, ten aanzien van de indeplaatsgestelde - de wetsverzekeraar - dezelfde rechten kan doen gelden als die welke hij bezit ten aanzien van de indeplaatssteller.

Zoals in B.4 is aangegeven, geniet de gebruiker van een uitzendkracht evenwel niet de immuniteit die artikel 46, § 1, toekent aan de werkgever van een vaste werknemer, wat het Hof in overeenstemming heeft geoordeeld met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

B.30.3. Het verschil in behandeling dat in de tweede prejudiciële vraag in de zaak nr. 2996 is opgeworpen, is derhalve niet zonder redelijke verantwoording.

B.31. Die vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

- De artikelen 7 en 8, eerste lid, van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers schenden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet, in zoverre zij aan de gebruiker van een uitzendkracht het voordeel weigeren van de immuniteit die de werkgever geniet die is bedoeld in artikel 46, § 1, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971.

- De artikelen 7 en 8, eerste lid, van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers schenden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre zij aan de lasthebber en de aangestelde van de gebruiker van een uitzendkracht het voordeel van de immuniteit weigeren die de lasthebber en de aangestelde van de werkgever genieten die zijn bedoeld in artikel 46, § 1, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971.

- Artikel 47 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet, in zoverre het niet uitsluit dat de wetsverzekeraar die een uitzendkracht heeft vergoed, bij de gebruiker van die werknemer de terugbetaling kan vorderen van de vergoedingen die bij de wet zijn voorgeschreven in de gevallen waarin de werkgever van een vaste werknemer niet tot een dergelijke terugbetaling zou kunnen worden gedwongen, als aansprakelijke van een dergelijk ongeval dat zijn werknemer zou zijn overkomen.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 11 mei 2005.

De griffier,

De wnd. voorzitter,

L. Potoms

P. Martens